

ERIC SWINKELS

Een reportage-serie van auteur Henk van Straten, waarin hij u meeneemt naar de verborgen diepten onder Eindhoven, en de wonderlijke wezens die zich daar ophouden. Aflevering 17: Eric Swinkels

TEKST: HENK VAN STRATEN FOTO'S: FIEKE VAN BERKOM

Wanneer ik met mijn kraag hoog opgetrokken door de miezerende regen over het pad richting het geluid van gewerschoten wandel, schrik ik van iets dat rondom mij neervalt. Geen regen, daar is het te massief voor. En ook is het roze. Roze regen is zeldzaam. Nee, het zijn scherven. Roze scherven. Bang! klinkt het weer, en opnieuw dalen er roze scherven op mij neer. Mijn kraag trek ik nog iets hoger op, mijn voetstappen versnellen. Bang! Opnieuw, nog luider nu. De echo schalt door de atmosfeer, dijt uit als een vlek van geluidsgolven. In een film zou je nu in de boomtoppen een explosie van kraaien zien, maar ik vrees dat er geen vogel meer is die in deze bomen nog een rustplaatsje zoekt. Bang! Aarzelend wandel ik verder. Het heeft iets tegennatuurlijks om naar schoten toe te lopen, in plaats van ervandaan. Welkom bij Schietbaan Eric Swinkels te Boekel. De schietbaan van Eric Swinkels, welteverstaan. Of, om nog preciezer te zijn: de kleidivenschietbaan van Eric Swinkels.

„Je blijft met je ogen op die duif hangen”, roept een slanke, oudere man in een groen kledingstuk dat me sterk doet denken aan mensen van adel en jagers uit de negentiende eeuw. „Je moet ervóór zitten! Niet plakken!” Hij roept dit tegen een corpulente man met een dubbelloops geweer in zijn handen. Ze staan op het gras, naast een zwarte emmer. Zo staan er op het veld nog zes emmers, verdeeld op de lijn van een halve cirkel. En dan ook nog een zevende – of achtste, als je de eerste meetelt – in het midden van wat een complete cirkel zou zijn (de naald van de passer). Iedere emmer, zo concludeer ik, vormt een punt vanuit waar je mag of moet schieten. Steeds vanuit een andere hoek dus. Aan beide zijden van de halve cirkel staat een houten huisje, de één wat hoger dan de ander.

„Ha”, roept de man met het groene jas-achtige ding aan steeds, en steeds schiet er dan een roze frisbee uit de twee huisjes. Eerst uit de hoge, dan uit de lage. Wat ik niet wist: een kleiduif is feitelijk een roze frisbee. Ik heb me er altijd een nepduif bij voorgesteld.

„Ha”, wordt er weer geroepen. De frisbees zeilen met hoge snelheid door de lucht. De corpulente man vuurt. Bang! Eerste keer raak. Bang! Tweede keer ook raak. Van zo dichtbij zijn de knallen oorverdovend. De roze duiven vallen in de lucht uit elkaar. Wat me opvalt, is dat de man vanuit zijn heup schiet. Of nee: hij houdt het geweer ter hoogte van zijn heup, en als de huisjes dan hun frisbees uitspugen, brengt hij het ding pijlsnel naar zijn gezicht om te vuren. In een Western zou het tafereel niet misstaan. Ook verbaas ik me over zijn leeftijd. Zeker ouder dan vijftig. Blijkbaar kun je dan nog steeds een snelle schutter zijn. Dat geeft de burger moed.



20.000 MIJLEN ONDER EINDHOVEN

„Bist du tevreden mit mir”, vraagt de leerling. Arm in arm loopt hij met zijn in het groen gestoken leraar richting het terras met tafeltjes en stoelen waar ook ik sta te wachten en kijken. Wanneer ze vlakbij me zijn, vraag ik: „Is dit één van uw ster-leerlingen?”

„Welnee”, zegt de man in het groene jasje, de man die Eric Swinkels haast wel moet zijn. „Dit

is maar een Duitser.”

Het terras grenst aan het clubhuis. We gaan er naar binnen voor een kop koffie. Als ik schrijf 'clubhuis' moet u niet denken aan een voetbalkantine. Nee, dit is een volwaardige horecazaak. Een mooie bar, voorzien van een uitgebreid assortiment, met keurig personeel erachter. Strakke tafels en statafels. Alles tot in de puntjes verzorgd. Deze schietbaan is er dan ook niet alleen maar voor leden. Nee, ook u kunt hier terecht, voor bijvoorbeeld bedrijfsuitjes en vrijgezellenfeesten. Lekker een middagje schieten.

Daarna een gezellig glaasje bier. Eens een keer wat anders dan karten.

We zitten aan een tafel, Eric en ik. Achter me hangt een vitrinekast met prachtige geweren op display van de merken Beretta en Browning, het zwarte metaal versierd met afbeeldingen van jachttafereelen; meticuleus gegraveerde eenden en ander wild. De geweren zijn te koop. Het haar van Eric Swinkels (Best, 1949) mag dan wat beginnen uit te dunnen, zijn blauwe ogen kijken nog fel en zelfverzekerd als die van een havik. Wanneer hij praat, zet hij zo'n beetje iedere lettergreep kracht bij door met alle vijf de vingertoppen van zijn rechterhand op tafel te tikken, steeds op een andere plaats. Het is net alsof hij steeds een asbak verplaatst. Erics schietcarrière is voor Nederlandse begrippen uniek. Zes keer nam hij deel aan de Zomerspelen, de eerste keer in 1972 in München. In 1976 won hij in Montreal een zilveren medaille. In 1988 mocht hij, tijdens de inhuldigingceremonie, de vlag dragen. Verder werd hij ook in Nederland nog zo'n dertig keer kampioen. Wanneer ik hem vraag of hij dezelfde soort prestaties verwacht van één van zijn leerlingen, komt het antwoord snel en resoluut. „Nee.”

De schietwereld is te zeer veranderd. De trainingsmethodes van nu, vooral in het buitenland, zijn meedogenloos. Je moet, zoals bijvoorbeeld ook het geval is bij tennis, er bijna je leven voor opgeven. Geen enkele jongere hier in Nederland heeft dat er voor over. De sport is er simpelweg te marginaal voor (de schietbond telt 30.000 leden, waarvan slechts 4000 bezig met kleiduifschieten).

„Vroeger was dat heel anders”, legt Swinkels uit. „Ik deed het erbij. Gewoon in m'n vrije tijd. Wel in al m'n vrije tijd, maar toch.”

Op de stoel naast me is een zwarte jachthond komen zitten. Op commando – 'High five!' – geeft het beest Eric een poot. Dan krijgt hij een hondensnoepje. Deze hond zag ik daarnet ook al buiten op de schietbaan. Hoe kan zo'n beest niet hartstikke doof zijn?

De passie voor het schieten kreeg Eric over van zijn vader, jager in hart en nieren en eigenaar van een wapenwinkel. Erics talent werd derhalve al snel ontdekt en de rest, nou ja, de rest is geschiedenis.

In 1984 kocht Eric deze schietbaan. De deal sloot hij over de telefoon.

Hij zat destijds in LA voor de Olympiade en werd ineens gebeld. Schietbaan te koop. 12,8 hectare had hij ineens in zijn bezit. Niet dat hij al die grond nodig heeft voor de faciliteiten, maar de huidige regelgeving dicteert dat alle hagel op eigen grond terecht moet komen, dus ja... Overigens wordt er niet meer met lood geschoten. Sinds 2004 is dat verboden. Nu schieten ze met staal. „Dat roest gewoon weg.”

Het bedrijf runt Eric samen met zijn ietwat jongere echtgenoot Marc. Kinderen hebben ze niet. Waar Eric de mentor en het boegbeeld is, is Marc meer de organisatorische kracht, steeds in de weer met telefoon en agenda, vriendelijk ontvangen van nieuwe gasten. Ook zijn vader was een schiet-, jacht- en wapenenthousiasteling. Deze mannen ademen kruut.

Na zijn exit uit de wereld van wedstrijden en toernooien kwam Eric eventjes in een 'zwart gat' terecht. „Ik moest leren mijn plezier te halen uit andere dingen”, vertelt hij. „Als ik nu op vakantie ga, kijk ik ook echt om me heen. Vroeger ging ik de hele wereld over, maar in een land was het enige dat ik zag het stukje van het hotel naar de schietbaan.” En uiteraard hielp ook zijn schietbaan hier in Boekel bij het plotse gemis. Hij had tenslotte een zaak te runnen.

Een groep van een man of twintig arriveert. Vochtig van de regen staan, jassen aan, ze buiten op het terras, waar ze uitleg krijgen van één van de jongere instructeurs. Erics aandacht is nu niet meer onverdeeld voor mij. Dat was net eigenlijk al niet zo – hij hield steeds al zijdelings zijn omgeving in de gaten –, maar nu flitsen zijn ogen onophoudelijk van mij naar de nieuwe gasten. Een echte middenstander, onze Eric. Altijd één oog op de zaak.

Desondanks kan ik hem nog een laatste vraag stellen. Als hij uit een nest van jagers komt, heeft hij dan nooit eens de neiging de kleiduiven te laten voor wat ze zijn en weer op echte dieren te gaan schieten?

„O, maar ik jaag nog hoor”, antwoordt hij. „Vaak genoeg.” En meteen voegt hij daar met de typische, ferme tikken van zijn vingertoppen aan toe: „Dat hoort bij het leven. Mensen vinden het stom of zielig, maar ze kopen wel hun vlees in de supermarkt. Nou, ik eet liever wild dan het



spul dat ze daar verkopen.”

Zoals vele jagers voelt ook Eric de behoefte zijn hobby te verdedigen voordat er überhaupt sprake is geweest van een beschuldiging. Zijn stem wordt luider en zijn ogen worden feller. Ik besluit van de ethische, explosieve kant van dit onderwerp weg te sturen en vraag hem: „Maar als je zo goed kunt schieten als jij, dan kun je dus ook heel goed jagen?”

Swinkels: „Een goede schutter hoeft geen goede jager te zijn. Weten wat wel en wat niet te schieten, daar gaat het om. Een goede jager laat ook graag iets lopen. Het is mooi om te kunnen beslissen over leven en dood. Je moet daar bewust mee omgaan. Ik hou van de natuur.”

Ik heb het idee dat hij het jagen nog steeds preventief aan het verdedigen is. Hij praat snel en veel, wat het moeilijk maakt om hem te kunnen onderbreken. Misschien heeft hij zelf ook last van zijn plotse verhitting, want hij kijkt op zijn horloge en zegt: „Misschien moeten we maar gewoon gaan schieten.”

„Zo. Nee, zo.” Eric Swinkels drukt met één hand tegen mijn rug en met de andere tegen mijn schouders. Heup wat naar voren, voeten stevig op de grond. We staan bij de emmer direct naast het lage huisje. Regen zeltelt fijn als nevel op mijn gezicht. Het dubbelloopse geweer ligt zwaar en heerlijk in mijn handen. Eric heeft er net al twee hulzen ingedaan. „Let op, hij komt zo uit dit huisje. Mik daar, daar komt hij zo terecht.” Hij drukt op een knopje van de kleine afstandsbediening in zijn hand en een roze frisbee zeilt door de lucht. Ik schiet al voor ik er erg in heb. Maar blijkbaar was het een correcte reflex, want het ding valt in scherven naar beneden. De terugslag galmt na in mijn kaak en schouder. „Let op, komt de volgende”, zegt Eric. Weer een frisbee. Weer een schot. Weer raak. Dit gaat lekkerrrrrrr!

Eric breekt het geweer open, laat de twee lege hulzen in de emmer vallen en stopt er twee nieuwe in. „En nu twee”, zegt hij.

Eerst schiet er een frisbee uit het hoge huisje, nu naar me toe in plaats van bij me vandaan. Ik mis. De tweede, uit het lage huisje, is al gevlogen voor ik er erg in heb. Aha, dus nu is het menens. Twee lege hulzen. Twee nieuwe. Bang! Bang! Eén raak, één mis. Daarna twee keer mis. De regen komt nu met dikkere druppels naar beneden.

„Nou”, zegt Eric. „En zo gaat dat dan.”

„Nog één keer”, zeg ik.

Eric glimlacht en breekt het geweer open.

Bang! Mis. Bang! Mis.

Met tegenzin overhandig ik het geweer.

Eric heeft nu geen tijd meer voor me. Hij moet naar de groep toe; een delegatie van een voetbalvereniging uit Uden. Ze hebben hem geboekt. Soms wordt er specifiek om hem gevraagd. Even kennismaken en dan een korte demonstratie van de legende. Onderdeel van de ervaring. Onder het afdak spreekt Eric hen toe. De regen is ondertussen alleen maar heftiger geworden.

„Jullie mogen me me volgen”, zegt Eric wanneer hij naar één van de emmers loopt. Aarzelend volgen de mannen hem één voor één de regen in. Na een minuut rennen ze om beurten naar binnen om een extra jas of paraplu te halen. Eric laat een frisbees vliegen en schiet ze zonder uitzondering aan flarden. Steeds vanuit zijn heup, bijna achteloos. Frisbee. Bang! Frisbee. Bang! „Gezien”, vraagt hij. „Nu jullie.”

De verregende mannen kijken naar hem met opgetrokken schouders, natte kleren en zure gezichten. Bitterballen en bierpjes zinderend in hun gedachten. 🍴

